

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen,
Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám.
Hirdetések ár szabás szerint vételekkel.

II. évtolyam.

3. szám.

Egyen szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona,
negyedévre 3 korona. — Videkre egy hóra
1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Szombat, január 4.

Haldoklás.

Recseg, ropog immár a Lukácsék trónja; érzik ők maguk is, hogy közeleg a bukásuk. Próbálkoznak, erőlködnek, hogy valamint meghosszabbítsák, kapacitálgatják a kilépni szándékozókat, de ez már csak olyan, mint az injekció a haldoklónak. A Lukács-kormány gyalázatos uralma végéhez közelget, — lehanyatlak már az ő napjuk, mely olyan volt, mint a téli nap, mely sem nem termékenyít, sem nem éllet. A szuronyok erdeje villogott felénk, — ebben volt az ő hatalmuk, mellyel a nemzet igaz jogait sárba tapostatták, hatalmi őrjöngésükben.

Lukács különben csak egy akarat nélküli báb volt Tisza István kezében, olyan, mint a Paprika Jancsi a vásári komédiás kezében, úgy táncolt ő, ahogy ez a geszti őrült akarta. Jobbra, balra, előre, hátra. Igazán valóságos figura volt, játékszere annak a gonoszlelkű embernek.

A munkapártnak elnevezett mungóhad vakon követte Tiszát; de őrületes erőszakosságait, jogtörő cselekedeteit végre ott is megsohálták és már is feltámadt bennük a lelkiismeret és egymásután jelentik be a pártból való kilépésüket.

Tisza István őrüngésn nem ismert határt; az a parlament, melyet ő vezetett, nem volt egyéb szolgálóhadnál, mert a nemzet igaz akaratát képviselő ellenzékét karhatalommal kidobatta a képviselőházból, annak üléseiről azokat kitiltotta, utána csendő- és rendőrkordont állított és megakadályozta őket kötelességük teljesítésében.

Tombolt az önkény, szolgacsapataival tetszése szerint rendelkezett; egyik jogfosztó törvényt a másik után szavaztatta meg, — nem volt senki, aki tiltakozó szavát felemelhette volna.

Ami ellen ez a szerencsétlen nemzet kézzel-lábbal tiltakozott mindig, amit soha, egy kormány sem tudott Bécs akaratához teljesíteni: Tiszának sikerült a szuronyok parlamentje által törvénybe iktatni a hadsereg német szolgálati nyelvét!

Vérlázító dolgok ezek! Józan észszel ezt elkövetni nem lehet! De az őrült még tovább ment!

Az új választási törvényjavaslat világos képét nyújtja annak, hogy ez a jogtörő olyan törvényt akar megszavaztatni, amely nemhogy jogokat adna, hanem a nemzet igaz akaratát béknyókba akarja szorítani. Nem jogkiterjesztésről van abban a javaslatban szó, hanem a népnek a választói jogból való kizárásáról.

Pedig ez a nép már megérett arra, hogy fejét felemelve, mint egy

szabad államnak független polgára, képviselőt választhasson; ha kell a vére és a pénze hát legyen joga is!

A ti napotok sötét, középkori mozgók leáldozóban van; de a nemzet szabadságának napját feikelésében nem tudjátok megakadályozni, mert a népmilliók ereje győzedelmeskedni fog a szuronyokon!

Vigyázzatok! a nemzet elébredt lelkiismerete úgy elfog söpörni benneteket, mint a vihar a szemetet!

Iglándy.

BUKÁS!

(Székely lemondása. Forrongás a munkapártban. Általános bomlás.)

Székely Ferenc igazságügyminiszter lemondása és a hozzá kapcsolódó jelenségek általánosan foglalkoztatják a politikai köröket. A lemondásról legkevésbé Lukács László miniszterelnök beszél és a munkapárt klubjában, ahol Lukács a további kilépések megakadályozására törekedve előadásokat tart, lehetőleg kerüli a Székely Ferenc lemondásának a kommentálását. Mindaddig még abban reménykedett, hogy talán mégis sikerülni fog Székelyt a lemondás visszavonására rábírni, de végre belátta, hogy e törekvés hasztalan. — Székely Ferenc igazságügyminiszter irásos lemondása ott fekszik a miniszterelnök asztalán, ezt most már el kell intézni. Székely csak az alaki elintézését várja még és aztán ki fog lépni a munkapártból. (A lemondás bejelentésekor még ugy tüntették fel a helyzetet, hogy Székely ámbár lemond, a munkapártból nem lép ki, míg most arról kellett tudomást szerezniük, hogy a pártból is kilép.) Lukács László miniszterelnök ma Bécsbe utazik és személyesen terjeszti a király elé elintézés céljából Székely Ferenc lemondását. Lukácsal Bécsbe utazik Teleszky János pénzügyminiszter is, mert január 4-ikén ott közös miniszteri értekezlet lesz.

Székely Ferenc már a miniszteriumban nem teljesít semmiféle hivatali funkciót. A hivatalban helyette Törv. Gusztáv államtitkár végzi az összes teendőket.

A munkapártban megindult és nagy ará-

nyuvá fejlődött az igazságügyminiszteri állásért való törtetés. Kisebb-nagyobb csoportok lépnek elő egy-egy aspiráncsal. (Sohasem lehetett gondolni, hogy a munkapártban annyi ember van, aki hivatottnak érzi magát igazságügyminiszterségre.) Hogy a kormány mire szánja rá magát és kiben állapodik meg, azt nem lehet tudni, sőt valószínűleg maga a kormány sem határozta el. De azt mondják, — hogy Vavrik Béla a kormány jelöltje. Tudvalevő, hogy amikor a Khuen-kormány volt alakulóban, akkor is Vavrik Bélának ajánlották fel az igazságügyminiszteri tárcát, de akkor nem fogadta el, mert nem bízott abban, hogy Khuen-kormány parlamenti alakulattá fejlődhetik. Így lett akkor Székely Ferenc igazságügyminiszter, aki most kilépésével bebizonyította, hogy skrupulosusabb ember, mint amilyennek gondolták. Törv. Gusztávnak felajánlották a tárcát, de visszautasította. Előterben áll Balogh Jenő is.

Eggyelőre, amíg Székely állását betöltik, a király Lukács László miniszterelnököt bizza meg az igazságügyi tárca ügyeinek ideiglenes vezetésével és a nagy pecsétnek őrzését Székelytől Lukács veszi át. E szerint Lukács László most miniszterelnök, belügyminiszter, a király személye körüli miniszter és igazságügyminiszter lesz, ennyi bánat elég volna négynek is.

Elegáns

Névjegyek

gyorsan és jutányos árban készülnek
Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában
Darabos-u. 7.

Bécsben a január 4-én tartandó közös miniszteri értekezletre készülnek, melyen a magyar kormány részéről Lukács László miniszterelnök és Teleszky János pénzügyminiszter vesznek részt.

Hogy mi célja van ennek az értekezletnek, e kérdésre készen van a felelet: pénz kell. Ismét pénz kell. Ahogy kellett a háborus veszedelmek között, úgy azt mondják, hogy most szintén kell a jövőre való előkészületek érdekében. A flotta fejlesztésére felbízatták Montecuccolit már a delegációban és most megragadják a legelső alkalmat s előlép a hadvezetőség a flottaszaporítás igényeivel. Tapasztalták, hogy nincs az az elképzelhetetlen teher, amit rá ne lehetne szőni az országra. Megszavazva persze nincs semmi. De azt rég nem tekintik akadálnak. Majd utólag bejelentik.

A politikai pártkörökben élénk figyelemmel kísérik a munkapártból való kilépések dolgát. A munkapártban a forrongás, hangulata állandó. Jellemző, hogy maga a párt újévi hivatalos szónoka, Erdély Sándor se foglalt állást a választási javaslat ügyében és azt mondta, hogy ő is csak tanulmányozza a javaslatot.

Mozgolódnak a szászok is és pedig elég-öge különösen. Ők tudniillik azt hangoztatják, hogy a javaslat tulságosan tág körű és nagyon radikális.

A kilépő levelek megsaporodtak egygyel. Várady Zsigmond megírta és elküldte kilépő levelét, melyben tömören, markáns vonásokkal ismerteti a választási javaslat amaz irányát, melylyel az ő elvei alapján nem érthet egyet, figyelemreméltóan magyarázza, hogy a javaslat minő visszaesést jelent és közli, hogy a munkapártból kilép. Várady Zsigmond kilépő levele, amelyet a munkapárt elnökségéhez intézett, így hangzik:

Nagyméltóságú Pártelnök Ur! A munkapárthoz 1910-ben abban a reményben csatlá-

koztam, hogy szabadelvű ügyvitelt, demokratikus törvényhozást és — a királyi hatalommal egyetértő őszinte politikája útján a nemzetre — előnyösebb helyzetet fog teremteni.

Ez előnyösebb helyzet reményében a párt a királyi hatalmat több törvényben igen lényegesen emelte, bár jogos nemzeti igényeink több ponton visszautasításban részesültek.

A szabadelvű ügyvitel dolgában már 1912. június 4-ike előtt volt alkalmam egyes sérelmeket panaszolni. Azóta pedig a sajtó és az egyesülés és a gyűlekezés joga terén egész sor oly intézkedés történt, melyek átmenetileg, az elelnzéki izgatás elnyomása és nagyobb zavarok kitörésének meggátítása végett a féltékennyebb álláspont alapján talán szükségesnek látszottak, de amelyek fenntartását és állandósítását szabadelvű ember nem ellenjegyezheti.

Megmaradt az általános választói jognak párt- és kormányprogramba veti igérvénye, melynek hirdetésével számosan szereztek mandátumot. Ez eszmét azonban egyfelől az ellenzék magatartása pártunk előtt ellenszenvessé tette. Másfelől, mint történelmünk rendén — minden szabadelvű reform előtt ismétlődött, — számosan a haza sorsát réltik a reformtól, mely most a nemzet minden rétegének megfelelő képviselőt biztosítaná és amelyre nálunk a felsőháznak csaknem páratlanul antidemokratikus összeállítása folytán fokozottan szükség van.

E felemről aggályok és ellenszenv folytán hajlandó voltam csekélységem szavazatát adni oly javaslatához, mely a programban volt általános választói jog helyett a választójog demokratizálása dolgában egy jelentékeny és őszinte lépést tesz előre. Előre, ama korszak felé, mely a föld kerekége képét az utolsó negyven évben e részben is demokratikus irányban alakította át és a parlament mindkét házát világszerte nem egyes szenátorok, hanem az egész nép képviselőivé teszi.

A benyújtott kormányjavaslat azonban tárdalmasan meglepetésemre számos pontban visszaesést jelent még a mindenki által tarthatatlannak elismert 1874-iki, akkor is csak ideg-

nesnek szánt törvényhez hasonlítva is. Vég-eredményében e javaslat által csak Török- és Oroszország és hasonló államok parlamentjeiben lenne a népek oly kevés befolyása a saját ügyeinek elintézésére, mint minálunk. Az alkotmány sáncaiból a jövőre is kizáró néposztályokat ez a körülmény minden izgatásnál nagyobb erővel fogja a forradalmi és az ar-és dinasztiaellenes érzések felé szorítani.

Ily módon a választóim előtt vallott program és szabadelvű meggyőződésemm szembe-kerültek a javaslattal és a kormány célzataival. E lelkiismereti összeütközés kényszerít a pártból való kilépésre. Semmi reményem se lehet arra, hogy a pártban a kormány ellen e javaslat lényeges és demokratikus átalakítását elérhetném s így az előlött ellentétet kiküszöbölhetném. Ezt tudva, szinteg mégis oly átalakításra törekedni és a törekvés címén a pártban bennmaradni egyszerűen politikai képmutatás volna.

Sajnálattal jelentem mindezt nagyméltóságodnak, mert huszonöt év hű, nehéz és mindig önzetlen munkája fűzött a párthoz és jogelődéhez. Ha e lépésem a huszonöt éves hűséggel szemben nem látszik következetesnek, mentsem ki, hogy nem én, hanem a párt az, mely új utra tért. Olyan utra, melyen én éppen elveim és politikai irányom lényegéhez való ragaszkodásom folytán nem követhetem.

Fogadja nagyméltóságod kiváló tiszteletem jelentését, melylyel marad kész szolgálja: Várady Zsigmond.»

Nyomtatvány.

Az „UJ DEBRECZEN“ előfizetőit, barátait, olvasó közönségét tisztelettel kérjük, sziveskedjenek nyomtatványszükségletüket HOROVITZ ZSIGMOND nyomdájában beszerezni. A kiadónak Darabos-utca 7. sz. alatt levő házában kitűnően berendezett nyomdája van, amely mindennemű nyomtatványt a legizesebb kivitelben, jutányos áron, gyorsan és pontosan elkészít. Telefon: 412.

Egyedül.

Az „Uj Debreczen“ társaja.

A gyermekmenhelyben; esti öt órakor; odakünn zuhog az eső; a kis fiúk egybegyűltek az ebédlőben; a cselédeány megteríti az asztalt. Három-négy gyermek labdázik; mások képeket nézegetnek; egy egészen kicsi gyermek, a földön ülve, a cipőjével játszik; egy fiucska, kinek feje be van kötve vászondarab-bal, nagy, piros könyv felé hajol. Címe: «Az oroszánvadász.» Irta Bombonnel. E fiucska mellé ül az utóljára érkezett gyerek: vézna kis nyomorék, szürkés, ráncos, fájdalmas arccsal, melyből előragyognak, mint két csilag, a tiszta, gyöngéd, sugárzó szemek.

Az, aki olvas (félbeszakítja az olvasást, a kis nyomorék felé fordul): Megfűntél?

A kis nyomorék: Igen.
Az, aki olvasott (röviden): Jó volt?
A kis nyomorék: Ó igen.
Az, aki olvasott: Hogy hívnak?
A kis nyomorék: Georges Crachot. (Féltéken): És magát?

Az, aki olvasott: Tegezhetsz. Engem Victor-nak hívnak, Pilon Victor-nak.

(A könyve fölé hajol. Georges figyelemmel, firkészőleg nézi, majd kitékint és látja a cselédeányt, aki fölveszi a kis babát, hogy ágyba fektesse.)

Georges (megérintve Victor karját): Nem kap ebédet a pocok?

Victor: Már megitta a tejét, ne félj! (Meggéheny pillanatig olvas, aztán becsapja a könyvet.) Igy, vége.

Georges: Minek van vége?
Victor: Az oroszánvadász-nak; Bombonnel ur vadászata-nak.

Georges: Szép ez, mondd, ez a mese?
Victor: Gyönyörű! Hányat nem öl meg, ilyen oroszánt, Bombonnel ur? Az utolsóval alig birt! Kemény munka volt, elhiheted!

Georges: Nagyon gonoszok mi, az oroszánok?

Victor: Széjjelmarcangolják a kecskéket, a teheneket, a barmokat a karmaikkal és a fogakkal.

Georges: És a gyerekeket?
Victor: Micsoda, a gyerekeket? Nem, a gyerekeket nem bántják, miért is bántanák? (Szünet.) Nem szörök azok! (Vonogatja a vállát.)

Georges (meggyőződéssel): Az igaz.
Victor (a fejére mutatva): Látod? Na hát, ez, ez az én kedves apám! egy lábrugas egyszerű, amikor részeg volt.

Georges: Ah!... Fáj?
Victor: Nem is kellemes. Mindig gennyes és nem akar begyógyulni... Meghasadt a «szemöldököm». Soha többet nem lesz «szemöldököm.» (Fütyöl). Soha, soha!

Georges: Ugy vagy vele, mint én az ujjaimmal.

Victor (nézi a Georges kezét.) Levágték az ujjaidat, a kezedről... hadd léssam!

Georges: Ó nem! A lábamon... Ugy születtem; az egyik lábamon nem volt ujj.

Victor: Mesébeszed! Bizonyára kitépte neked az ujjaidat, menj!

Georges (izgatottan): Ki? Anya? Ó, ő nem.

Ó nagyon szeretett! Ő nem akart volna ilyesmit tenni... Ő nem, nem! nem akarta volna!

Victor: És hol van ő, az anyéd?
Georges: Meghalt, most három éve.
Victor: És kivel maradtál azután?
Georges: Senkivel. Egyedül maradtam.
Victor: Egész egyedül?
Georges: Egész egyedül.

Victor: Hát hány éves vagy?
Georges: Tizenhárom leszek, vagy tizen-négy... Nem tudom pontosan. Azt hiszem, hogy inkább tizenhárom.

Victor: Nem vagy nagy, akkora vagy, mint én. Hogyan is van az, hogy egészen egyedül maradtál?

Georges: Ugy van, hogy anya halála után apa összeállt egy másik asszonnyal; az meg azt mondta: eszeágában sincs bajlódni velünk, a fivérémmel és velem. «Inkább küld vissza őket az anyádhoz», kiabált; «az ő vére, nekem semmi közöm hozzájuk...» Apa hát odaküldött nagyanyához, nem lakik messze... Itz mértföldnyire Páristól... De úgy állt a dolog, dolog, hogy — akármilyen öreg — volt «valakije» — egy kis barna — azt mondta, lakatosműhelyben dolgozik; titokban volt ott, senkinek sem volt szabad tudnia róla; na hát persze, hogy alkalmatlankodtunk, mi ketten... És ezért boszúból, esténként ütött-vert — de hogyan!... Ugy hogy az lett a vége, hogy tovább nem tűrhették — megszöktünk mind a ketten Párisba, vissza apához, aki fodrász-legény Montmartreban.

Victor: Tyűh, de uri hivatal!
Georges: Igen, éli a világot az öreg A mikor bennünket megpillantott, ránk főmedt:

A vármegyei gazdasági egyesület a gazdaközönség érdekében.

Hajdúvármegye gazdasági egyesülete, melynek elnöke Kovács Gyula alispán, titkára pedig Ecsedi Csapó István, — eddigi fennállása alatt is igen sok előnyt nyújtott a gazdaközönségnek. Az egyesület új alakuló közgyűlést szándékozik összehívni; ezt megelőzőleg azonban a választmányi ülés új tagok gyűjtését fogja elrendelni és pedig a gazdaközönséggel állandó összeköttetésben álló állatorvosokat és előjáróságokat fogja a célból felkérni, akik a gazdaközönségnek figyelmét fel fogják hívni arra, hogy saját érdekében cselekedjenek, ha a gazdasági egyesületbe tagul belépnek. Amint értesülünk, Hajdúvármegyében az eddigi fehérszarvasmarha tenyésztéshez és helyett a közös tenyésztésbe a pircs-tarka — ugynevezett bonghádi-féle — tenyésztést akarják behozni. E célból a földművelésügyi miniszterum, amely eddig is állandóan segítette az egyesületet, az egyesület részére külön segítyt fog adni, amely ilyen fajta tenyészmarhákat fog bevásárolni és a felügyelő fennhatósága alatt a gazdaközönség részére olcsón és kedvezményes fizetési feltételek mellett kiosztani.

Hajdúvármegyében a kisbirtokos-osztály van túlnyomó többségben, akik valóban saját érdekében teszik, ha — mint említettük — az egyesületbe lépnek. Az évi tagsági díj csekély 6 korona s ezért igen sok kedvezményt nyújt részükre az egyesület, miért is annál inkább kellene azt nekik támogatni.

Most, ha az újalakulás megtörténik, — természetesen azt reméljük, hogy a tagok száma az eddigi csekély 63-ról legalább is

tízszerezésre emelkedik, — tanulmányi kirándulásokat, szakszerű téli előadásokat, háziipari tanfolyamokat (mint pl. kosárfonás, csipkeverés, gépkénykötés, seprűgyártás) stb. rendez, a tagoknak ingyen közvetít borsiféle eladást és vételt, valamint biztosítást.

Ez a kérdés különben annyira érdekli a gazdaközönséget, hogy vele külön és nagyobb cikk keretében fogunk legközelebb foglalkozni.

A tanítók

és az új véderőtörvény.

Az új véderőtörvény, amely egyéves önkéntesi szolgálatra utasítja a tanítókat, amely legnagyobb részüket megfosztotta attól a kedvezménytől, hogy katonai kötelezettségüknek mint póttartalékosok telessenek eleget, a gyakorlatban kivihetetlenek, végrehajthatatlannak mutatkozik.

Nem akarjuk azt állítani, hogy a véderőtörvénynek az a része, mely a tanítók katonai szolgálatának módosításával foglalkozik, — egészen elhibázott dolog.

Elismerjük, hogy katonai szempontból nagyon fontos az, hogy minden községben legyen legalább egy, a tanult elemekből való jól kiképzett altiszt, avagy tiszt. De azt már nem tarthatjuk helyesnek, hogy a törvényhozás ezt a katonaságra előnyös dolgot úgy oldotta meg, hogy az a tanúgyre káros, a tanítók egy részére pedig sérelmes legyen.

Az új véderőtörvénynek a tanúgyre való káros hatása élenként kitűnik a tanfelügyelőségek által kiadott felhívásokból, amelyekben kéri az állásnéküli tanítókat, hogy jelentkezzenek helyettesítésre, mert azokban a községekben, ahonnan elvitték egyéves önkéntesnek a tanítót, a tantermek üresen állanak.

Ezeknek a felhívásoknak azonban vajmi kevés eredménye van, amaz egyszerű oknál fogva, mert Magyarországon állásnéküli tanító nincs.

tán tartana, aki jó meleg levest főzne nekem, aki azt mondaná: «Na Georges, ülj asztalhoz, jöj, egyél, amennyi kell.»

Victor (sötéten): Az ilyen anya nem teremtett a magunkajta kölykök számára, csacs! (E pillanatban belép az ebédlőbe az igazgatóné. Csinos asszony, fiatal, karcsu, szelíd arcu. Az igazgatóné odalép onháza, megsimogatja a sápadt, ráncos kis arcot, és mélyen néz a gyermek nagy sugárzó szeméibe.)

Az igazgatóné: Mondd meg Georges, éhes vagy-e?

Georges (meglepődve): Tessék, nagyságos asszony?

Az igazgatóné: Azt kérdezem tőled, hogy éhes vagy-e?

Georges: Ó igen, nagyon nagyságos asszony.

Az igazgatóné: Nos hát: ülj asztalhoz, látod, ide. (Kijelöli a helyét; ő leül. A többiekhez): üljetek asztalhoz gyermekeim, tálalom a levest. De vigyázzatok, meg ne égessétek a nyelveteket. — Nagyon meleg.

Georges (sirva fakadt): Ah, istenem, istenem! milyen boldogság!

Az igazgatóné: Mi az, mi bajod van kicsi fiam?

Georges (zokog és alig képes beszélni): Csak azért, csak azért, hogy, három év óta nem, nem ettem, egyetlenegyszer, sem meleg levest!

Victor (magyarázgatja a többi gyerekeknek): Persze egyedül élt, egészen egyedül, sötét kamrában és az atyja, a finom madár.

1913.

Egyet-mást a ránk következő esztendőről.

Rabbi Akiba híres mondását — nincsen új dolog a nap alatt — megcáfolja ez az új esztendő, amelynek minden napja, talán minden órája valami újat, ismeretlent, titkosat tartogat a számunkra. Az ismeretlen-től való idegenkedést, a kiszámíthatatlanságtól való félelmet bizonyára sokakban növevni fogja az 1913-as évszám két utolsó jegye: a 13! A babona szerint ugyanis ez a szám szerencsétlenséget jelent, s a fejünk felett lebegő baljóslatu fellegek éppenséggel nem biztatnak azzal, hogy a babonát meg fogják cáfolni.

Mit hoz a jövő? Mi rejlik az időközvetlen jövőben? Sajnos, vagy talán Istennek hála, erre a kérdésre senki sem tud válaszolni, még a kalendáriumszínlelő sem, pedig az sokat tud, s az ujesztendő sok titkáról fedi fel a leplet. Ő mutatja meg nekünk az v csontvázat, időszakainak és napjainak változatát, szóval azt, hogy az egyhanguan hőmpolygó Örökkévalóságnak 1913-mal megjelölt részét miként osztja fel a percek izgalmaiért hevülő emberiség.

Tehát — a 365 napot számláló 1913-ik közönséges év a Vénus csillagzat jegyében áll. Miután ezt az olimpiai hőlygyet tudvalevőleg mint a szerelem istennőjét imádjuk, remélhető, hogy a bájos istennő befolyását nemcsak az egyének, hanem a népek életében is érvényesíteni fogja, szeretetre hangolván azokat egymás iránt. A hétköznapi munka fáradalmait és bosszúságait hatvanhat vasár- és ünnepnapon, tehát több mint két hónapra át pihenhetjük ki. Igaz ugyan, hogy két ünnep, a Gyertyaszentelő Boldogasszony napja és Péter Pál vásárnapra esik, s így számunkra elvesz, nek fejében azonban bő kárpótlásban részesíti a kalendáriumszínlelő a szabadságszerető világot három egymásutáni napon következő tavaszi ünnepel. A Gyümölcsoltó Boldogasszony ugyanis az idén a husvétvasárnapot, illetve husvéthétfőt követő keddre esik, ami a legritkább esetek közé tartozik.

„APOLLO“

mozgó színház.

Piacz- és Miklós-utca sarok.

Igazgató: Deési Alfréd.

Folytonos bemenet!

Telefon 762.

Ma pénteken este 6 órától 12 óráig:

A smaragd nyakék.

Kinó színmű 2 felv.

És a remek 2 órás műsor.

Holnap szombaton délután 3 és fél 5 órakor:

Nagy gyermekelőadás.

Kacagató!

Tanulságos!

A FAJANKÓ.

Gyermekmese 3 felvonásban.

Fél helyárak!

És a többi gyönyörű szám!

«Nem akarok elféle kölyköket a házban», — mondta, «nem akarom! Takarodjatok! Még pedig rögtön!» De a fivérem azt felelte nek: «Ha nincs szived hozzám ki épkezláb jöttem a világra: kell, hogy törődj Georgessel, aki sánta, a szegény ördög: nálad fog maradni, én mondok! Két gyerek helyett egy: az csak nem sok!» És alig mondta ki ezt, már nem is ot, bottal üthetik a nyomát.

Victor: Az apád savanyu arcot vágott, mi?

Georges: Igen, káromkodott, aztán elvitt engem La Willette-re egy nagy sötét bérházba, ott kivett a hetedik emeleten egy kamrát, semmi butor sem volt benne, ablak sem, csak egy kerek lyuk. Sötét folyosóra nyílt. Év husz frankjába került. Aztán azt mondta nekem: «Még egyszer: kölyköt nem tűrök meg a házamban és megtiltom neked hogy valaha bejed a lábadd. Maradj csak itt, itt jó ne legyen vagy. Minden este, amikor hazamegyek az üzletből, nem bánom, odajöhetsz: adok tíz spot elelemre, vigye az ördög».

Victor: És ezzel elpárolgott, mi?

Georges: Egész egyedül hagyott, igen!

Victor: Mennyit sírhattál!

Georges: Az elő éven át egyebet sem tettem, mert úgy láztam, és aztán, mert nem volt semmi világosság. Ó, az ember sokat szenved világosság nélkül. De azután már nem: sirtart: többet, gondolkodtam.

Victor: Mire gondoltál?

Georges: Furcsa dolgokra, amelyek az eszembe jönnek, magam sem tudom hogyan. Ugy képzeltem, hogy nem leszek többé sánta, hogy olyan gyerek leszek, aki ugrog járni, mint mind a többi, hogy anyám lesz, aki tiszt-

Színház.

1913. évi január hó 3-án, A) bérletben
ÉVA.

Operette.

Heti műsor.

Szombaton: Erős láncok, vigjáték. Ujdonság.
C) bérlet.

Vasárnap délután: Trenck béró, operett.
Méréselt helyárrakkal. Bérletszűnet.

Vasárnap este: Erős láncok, vigjáték. Kis
bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Az erős láncok. Schönher Félis világhírű vigjátékának, mely Heltai Jenő nagynevű írónk fordítása, a Vigszínház állandó műsoradrajba közé tartozik. Az előadás iránt általános érdeklődés mutatkozik. Itt jelezzük, hogy Kemény Károly ma vette kézhez.

Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz. Délután 3 órakor, mérsékelt helyárrakkal János vitéz daljáték kerül színre, amelyben az operett-személyzet elsőrendű erői vesznek részt. A címszerepet Zilahyné S. Vilma játssza, míg a többi szerepek Aranyossi Anna, Tordai Erzsé, Székely Gyula, Kassai és Lévai kezeiben lesznek. — Este rendes helyárrakkal, kisbérletben «Erős láncok» rendkívül mulattató vigjáték.

Kedves Augustin. A Népopera nagysikerű operettjére készül most az operett-személyzet. A próbák már annyira előrehaladtak, hogy hétfőn már a színpadi próbák megkezdődhetnek. A főszerepeket Zilahyné S. Vilma, Borbély L., Falussy István, L. Farkas Pál Szabó Gyula, Kassay Károly, Kormos Ferencz stb. játsszák.

Hétfőn, Vízkereszt napján két előadás lesz. Délután 3 órakor, mérsékelt helyárrakkal a «Sérge lilom», Bíró Lajos nagyhatású színműve kerül színre. A darabban a drámai személyzet elsőrendű tagjai vesznek részt. Este rendes helyárrakkal, A) bérletben «A vén bakancsos és fia, a huszár» nepszínű dalokkal és tánccal kerül színre.

A negyedik csütörtöki est.

Humanizmus, lelki nemesség, szívjóság... Oh, mily magasztos fogalmak ezek. Hála Istennek, mindinkább terjednek már s az emébriség kezd méltányolni azoknak a szerencsétlen, nyomorban singlédő, éhhalállal küzdő embertársainak a kegyetlen helyzetét, akik az élet örömeiből semmit sem élveznek, de annál több jut nekik a szenvedésből, a megaláztatásból. S akik az élet rideg kegyetlensége folytán elhagyatottságukban bizony hamar ráadják magukat magukat a bűnre..

A humánus társadalom kötelessége ezeket a szerencsétlen elhagyatottakat pártfogolni, kiragadni a bűn sötét karjaiból és megmenteni az élet számára..

Mily jól esk nekik, ha szerető embertársaik rongyaikat felváltják meleg ruhával, cipővel, éhségtől elcsigázott testüket felüdítik egy kis meleg ennivalóval..

A csütörtöki-esték nemeslelkű rendezőbizottsága bizony már rengeteg elhagyottat felkarolt és reménytelen életükbe egy kis örömet hozott. És igazán elismeréseméltó, hogy a debreczeni érzőszívű közönség mily nagy mértékben elősegíti humánus munkájában..

A kath. főgimnázium dísztermét már délután 5 órakor megtöltötte zsutolásig az előkelő, distingvált közönség.

Zongorahangok csendültek fel. Kezdetét vette a műsor. Losonczy Irma urleány játszott néhány darabot igazi művészettel.

Utána Vigh Bertalan, az állami fémipariscola tanára tartott igen érdekes előadást az optikai csalódásokról. Megérdemelt elismerést aratott.

Most következett aztán az est gyönyörűhangu, bájos csalogánya: Voith Ilonka, az elragadó szépségű, bájos urleány. Először Tarnay «Oh mért oly későn?» kezdetű dalát, majd Kerner Jenő «Vágy» című dalkeringőjét énekelte.

Megkapó jelenet volt.. Mintha angyalkék játszottak volna földöntuli, talánom hárfákon.. A megbűvölt közönség csak hallgatta, hallgatta.. és mikor felocsudott élmulatóból, olyan óriási tapsorkénban tört ki, amilyent nem kapott még a díszterem.. Nem is engedték el addig a bájos kis művésznőt, míg ráadásul el nem énekelte egy szép magyar nótát. A legnagyobb és legteljesebb elismerés illeti meg Kerner Józsefet, a kiváló debreczeni zenetanárt a magas, művészi színvonalon álló zongorakíséretért.

Majd Markovits János szavalata következett. Kiss József «Tűzet!» című hatásos költeményét szavalta el réztermettséggel, erővel, művészettel. Nagy taps volt jutalma.

Tüdős Kata, a gyönyörű szép, bájos urleány és Kovássy Miklós joghallgató adták elő ezután «Az egér» című egyfelvonásos vigjátékot. Szakavatott, magas színvonalon álló játékkal állandó derűtségben tartották a közönséget. Igazán kitettek magukért. Mintha verbeli művészek játszottak volna.

Különösen a bájos kis Tüdős Kata játszott olyan elragadó kedvességgel, routinnal, amely még egy kiváló művésznőnek is díszére volna.

Végül Werner Sárka művészi cimbalom játéka következett. Előbb Kéler Béla «Rákóczy nyitány»-át, majd Ivanovici J. «Doloroso»-ját játszotta. A felhangzó óriási taps azután be is zárta a fényesen sikerült estét, melyvel egyúttal az első ciklus is befejezést nyert. A második ciklus január 3-án kezdődik. Közben a Debreczenben általános közkedveltségnek örvendő «Vig esték»-et fogja megtartani a rendezőség, hogy még több jótevényt tehessen a derék, nemeslelkű debreczeni közönség jóvoltából..

(U—y J—6)

Nemzeti kávéház

Petőfi-tér 9. szám.

Ma és minden nap este, úgy szintén minden vasárnap délután is Matyók Péter tamburica zenekara 6 ének és táncosnő közreműködése mellett hangversenyeznek. Belépti díj nincs.
Tisztelettel Rosner A.

Hirdessen

az „UJ DEBRECZEN“-ben,
Debreczen város egyetlen valóban
független ellenzéki lapjában.

!! Olcsó hirdetések !!

HIREK.

Hol van a tél?

Hol van a tél? A puha, fehér, finom hó, a természet szemfedője? Hol van Észak lehellete, a hideg? A minuszok a fagyponthoz, amik kedvéért drága bundát csináltatunk, meg meleg cipőt, gyapjuharisnyát és szemet rendeltünk — tiz történet egy méter mérsékelt? Hol van a jég? A sikos, szép tükör, melyre oly ébrándosan gondoltunk a nyáron?

Akkor, kérem, amikor majd megfagyunk, de szimpétiából a tavalyi nyár iránt mégis fagyaltot uzsonnázunk habbal? Hol van a vigém katonabanda, mely a jégpályán huzta korszolyánk alá a divatos valcerekét? Hol? Hol? A nagyszerű rödlizások? A hólabdacsaték? A feleségünk vagy az ideálunk kipirult arca?

A derék bácsik, akik lilásra szinesedett pofacsonttal csinálták az utak szélén a hóbuckákat, mintha óriási cukrászok készítenének óriási hab-puszedliket, — hol vannak ők?

Fázósan huzom nyakamat a kabátomban. Lassan, de rendületlenül esik az eső, lucskosáros vagyok egész térdig. A kedvem se nem téli, se nem nyári, hanem elkeseredetten nyavalygós. Olyan megfordított, kifordított össze-visszafordított, mint ez az idő ez az égből alázuhogó néha, influenza és rheuma.

— **A legközelebbi tanácsülés.** A városházán a legközelebbi tanácsülés, vagyis a folyó évben az első folyó hó 7-én — kedden — fog megtartatni.

— **A szanatórium ügye.** A József kir. herceg-szanatórium ügye most egy nagy lépéssel haladt előre, mert az egyesület a város által elkészített szerződés pontozatát elfogadta, pótkésül a szanatóriumhoz vezető utra vezető új ut felvételét kívánja. Az ügy most már a város tiszti főügyészének adatik ki a pótlás eszközése végett és a mérnöki hivatalt is felhívja a tanács, hogy az utra vonatkozó tervet és költségvetést csinálja meg, mert valószínű az, hogy a szanatórium ünnepélyes megnyitáshoz maga a védnök, Augustus királyi hercegnő is jelen, akkorára pedig az utnak el kell készülni.

— **A gazdasági felügyelő.** A földmívelési miniszter az 1912. évi XXII. t. cz. értelmében a vármegyék részére gazdasági felügyelőket nevez ki. Ha, duvármegye gazdasági felügyelője Surgóth Jenő lett, aki már be is költözött a vármegyehézába s aki eddig is mint m. kir. állattenyésztési, illetve gazdasági felügyelő évek óta működött. Surgóth Jenő egyúttal a közigazgatási előadói tisztelet is viselte, amelyben Csapó István földbirtokos erről a megbízatásáról két év előtt lemondván, a miniszter Surgóthot bizta meg a további teendőik végzésével. Az 1882. évben életbe léptetett közigazgatási előadói tisztség tehát f. évi január hó 1-én megszűnt. A vármegyei gazdasági felügyelő mellé a földmívelési miniszter legközelebb segédfelügyelőt fog beosztani.

— **A közlisztasági vállalat ügye.** A közlisztasági és fuvarozási vállalat felügyelő bizottságának 1913. évi január hó 8-án, azaz szerdán délután 3 órakor a városháza kistermében ülése lesz.

— **Hymen** Dr. Szántó Sámuel, a Kölcsey-egyesület érdemes igazgatójának nagyműveltségű leányát: Máriát eljegyezte dr. Kuti Sándor, a poétalelkű ügyvéd, a debreceni aranyifjuság egyik legtehetségesebb tagja.

— **A színház ügye.** A színházi válság ügyében ma délután bizalmas értekezlet lesz Zilahy Gyula igazgató és a hitelezők között. Ha sikerül olyan megállapodásra jutniok, hogy Zilahy a folyó kiadásokból fennmaradó összeget köteles félretenni, amelyen a hitelezők szep-tember hóban megosztóznak, vagyis ekként békés megegyezés jönne létre, úgy Zilahy vezetné továbbra is a színház ügyeit, ha pedig nem sikerül, akkor a szerződés folyó hó 5-én megszűnik és a város fog a színház élére igazgatót állítani.

— **Kereskedelmi és iparkamara közlemények.** A kereskedelmi és iparkamara az érdekelt-ség tudomására hozza, hogy a máj. igazga-lóság a Fiume állomáson fennforgó rendkívüli forgalmi viszonyokra tekintettel a cs. és kir. szab. déli vaspálya társasággal egyetértőleg f. évi december hó 25-étől kezdve vissza-vonásig érvényesítendő öt (5) napi póthatár-időt állapított meg mindazokra a teherárakra, melyek Fiume állomásra kiszolgáltatás végett a magyar királyi államvasutak vonalain, vagy a déli vasuton érkeznek, valamint azokra a te-herárakra, melyek Fiume állomásra úgy a vasuton, mint a hajókkal való átszállítás vé-gett átmenetire rendelvék. Ezt a póthatáridőt az érvényesítendő határidők és érvény-ében levő póthatáridőkön kívül úgy a ma-gyar, osztrák és bosnyák-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban érvényesítik és állapítanak friss friss húsz fős, gyümölcs, valamint tojásküldeményekre nem alkalmazák. A kereskedelmi és iparkamara ezúton közli az érdekeltekkel, hogy az adeni cs. és kir. alkön-zulátus a szokásos «Austung» rövidített sür-gőny címet hivatali székhelyén szintén belaj-s-tromozta.

— **Alkoholmérgezés.** A Késes-utca 12. szám alatti kocsmában többet, sőt sokkal többet ivott a kelleténél Mészáros Róza szlovén születésű cselédhurcoló asszony. Az italozásnak meg lett az eredménye, amennyiben Mészáros Róz-sában meggyuladt az akoholl. A mentők be-szállították a kórházba, ahol ápolás alá vették. Rövidesen kutyabaja sem lesz az «al-koohláldozatának».

— **Görgei tábornok betegsége.** A nagybeteg Görgei Artur tábornok állapotában ismét ag-gasztó rosszabbodás mutatkozik. Az elmúlt éj-szakát egészen hajnali fél négy óráig arány-lag nyugodtan töltötte, attól fogva azonban nem tudott újra elaludni. Korá reggel konyá-kos teát ivott s néhány darab könnyű süte-Tményt evett jóétvágygal. Testének hőfoka a kora délelőtt 36.1 fokra sülyedt. Allandóan eszméletnél van, s hozzátartozói kérdéseire halk hangon felelget, de egyébként igen el-van gyengülve, s ez ad különös okot az aggo-dalomra. Ágyánál az ápolónőkön kívül allan-dóan ott tartózkodik özevgy Görgei Istvánné, Sántha Kálmánné és dr. Sántha Sándor, a kik allandóan ápolják. A nagybeteg a délután folyamán ismét lázas volt, táplálékul csak né-hány korty teát ivott, nagy köjdalmi vannak. Dé-lután négy órakor mély álomba merült. A dé-lután folyamán meglátogatták báró Herczel és báró Korányi professzorok, akik aggodalom-mal látják a beteg tábornok rohamos gyengü-lését. Görgei bámulatos szívós fizikumát a betegség megtörte, ellenálló képessége folyto-nosan csökken.

— **A Magyar Műveltség Követője** ma és következő napokban Budapest legjobb hűgyze-nekara muzsikál Fehérvény Margit vezetése alatt Puskás Otília cimbalom szólista közreműködésé-vel. B. pártfogást kér Hauserl Károly karmes-ter, Erős Jakab kérés.

Ötszáz szót egy perc alatt.

Ujfajta gyorsírógép.

Londonból jelentik, hogy ott egy ujonnan felfedezett amerikai gyorsíró géppel kísérletez-nek, mely szakkörökben a legnagyobb tel-tű-nést kelti. A feltaláló, aki azelőtt parlamenti gyorsíró volt, találmányát «Stenotypenak» ne-vezi s kész bárki előtt beigazolni, hogy per-cenként 500 szót is le tud írni. A masina egy egész kis, zsebben is hordható, 8 font nehéz írógép, amelynek 22 billentyűje van. Ha azonban egy billentyűt lenyomunk, az nemcsak egy betűt, hanem egy egész szót, tehát egy-szerre 10—12 betűt ír le. Mellékkecsővel se-gélyével a szójegyek számtalan variációját le-het előállítani, annál is inkább mert hisz a rövidítéseket itt is igen elmésen lehet érvé-nyesíteni. Egy közepes gyorsaságú író, aki 70 szót tud leírni percnél, ezen a gépen — igaz, hogy kissé nagyobb elmemunkával — leg-alább az ötszörösét tudja ennek a mennyiség-nek elvégezni ugyanolyan idő alatt. Ezzel az új írógép teljesítő képessége még koránt sincs kimerítve, mert egy kis gyakorlat árán 500 szóig is fel lehet vinni. Miután köz-tudo-másu, hogy még a leggyorsabb szónokok sem mondanak ki több szót percnél 200—250-nél, nyilvánvaló, hogy a «gyorsírógéppel» mindenki a beszédét fel lehet venni.

A Stenotype feltalálóját Mr. W. S. Ireland-nak hívják, aki a gépet egy igen előke-lő szakértőkből álló társaságnak mutatta be. A demonstrációnál két elsőrendű gyorsíró is je-len volt, akik vetélkedni akartak a «stetotypis-tával». Az eredmény bámulatos volt; az első 50 másodpercben 143 szót diktáltak, s míg a gyorsíróknak majd a lélegzetük állt el a sietés től, addig a gépiró egész könnyen követte a diktandót.

A tűzpróbát persze a parlamenti haszná-latban kell kiállítani s hír szerint az angol pa-rlament már is rendelt a gépekből, amelyek-ből a feltaláló egylőre 30000 dbot csináltat.

Modern és a legjobb VILLAMOS berendezések

rendelje meg

Földvári-nál

üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.

Tanuló fevléletik.

Legujabb.

Saját tudósítónktól.

Az orosz feszültség.

Londonból jelentik: A nagykövetek reuniója újra összeült, de lehetséges, hogy azonnal elnapolja magát, vagy pedig mindenesetre egészen más dol-gokkal fog foglalkozni, mint Albániá-
val, minthogy Ausztria-Magyarország és oroszország közt közvetlen tár-gyalás folyik, amelynek eredménye a nagyköveti reunió viselkedésére döntő befolyásu lesz.

Bulgária kényszerhelyzetben.

Konstantinápolyból jelentik: Nora-dungian külügyminiszter magánbeszél-getés közben azt mondta, hogy Bul-gária kényszerhelyzetben van. A bolgár kormány hajlandó lett volna Drinápolyt bizonyos idő mulva Törökországnak visszaadni, de szövetségesei ezt nem engedték meg neki, s azonfelül félni kellett a bolgár hadseregnek dinasztia-ellenes fölkelésétől.

Albánia határai.

Londonból jelentik: A „Pall Mall Ga-zette” jelenti, hogy sir Edvard Greynek három-féle javaslatot nyújtottak át arra nézve, hogy milyen legyen Albánia térképe.

1. Novakovics szerb d legá us a Balkán-államok nevében olyan térkézet adott át, a mely szerint Albániának csak az Adriai-tenger partján hagynának meg egy széles földszá-vot.
2. Oroszország térképe nagyobb területet foglal el a fenténél.
3. Ausztria-Magyarország szintén készi-tett térképet, amely Nagy-Albániát foglalja magában.

Az orosz javaslat tulajdanképpen kom-promisszum Ausztria-Magyarország és Szer-bia közt.

Könnyen lehetséges, hogy európai bizott-ságot fognak a helyszínére kiküldeni, hogy állapítsák meg a vitás földterületek lakossá-gának nemzetiségi jellegét.

A török békepotok.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint a török delegátusok ellenjavaslati a következők:

1. Törökország lemond a Drinápolytól nyugatra való területről.
2. Albánia kapjon autonomiát. A határ-kérdés és a politikai szervezet ügyében a döntés bizassék a nagyhatalmakra.
3. A drinápolyi vilajetre nézve Török-ország azt javasolja, hogy a török-bolgár határ kiigazítás dolgában közvetlenül tárgyalhasson Bulgáriával.
4. Krétára nézve meghallgatandó a nagy-hatalmak véleménye.
5. Az Aegai-tengerben lévő szigeteket a törökök Kis-Ázsiához tartozóknak tekintik és ezért nem hajlandók róla lemondani.

CSARNOK

A nevelő.

Regény.

(12.)

Jó. De ez csak a kezdet volt. Másnap már Ernő azzal lepte meg anyját, hogy ő kardokat szeretne venni. Barátja, Berthold megígérte neki, hogy megtanítja vivni. Igazi, valószínűség s kardokkal? kérde Stehlingné asszony. Abból nem lesz semmi.

És mégis lett belőle valami. A férj, ki ismét biróként szerepelt, egészen meg volt elégedve, hogy házban ekként a nő befolyás mindjobban háttérbe szorul.

A kardokat beszerezték. Pár nap múlva aztán a mama nem kíváncsi ijedt meg, midőn az Ernő szobájába épve; észrevette, hogy mosakodó fia felsőteste tele van vörös, kék, zöld, sárgó és barna csikokkal. Ezek a vivőleczke nyomai voltak. Stehlingné asszony ijedtében majd hogy arról is meg nem feledkezett, hogy a kezét összecsapja. Szegény, szegény fiu!

A szegény fiu azonban csak nevette anyja rémületét. Hisz ez nem is fáj, vigasztalta büszke tulzással. Francziska asszony azonban egyszer el volt tökélyre, teljes erővel lépni fel a nevelő ur tulkapásai ellen és azoknak egyszer mindenkora véget vetni. És ismét eredménytelenül panaszkodott: fia testi állapotának borzadályt keltő leírása semmi hatással sem volt férjére.

— Ugyan hagy el; hát nem látod, hogy csak megakarja magát kedveltetni a fiuval. Vélaszolt neje panaszáro nyugodtan.

— Megkedveltetni igen, ha Francziska

asszony csak egyszer és csak rövid időre fiuvá lehetett volna, férje beszéde mindjárt nem tűnt volna neki oly ostobának. Így értetlen volt előtte a beszéd; de végre mégis engednie kellett, látva, hogy fia napról-napra üdőbb, izmosabb lesz, bárha tanítója minden nap kékre zöldre vagdalja.

Igy következett egy a más után. Mig Ernőt annakelőtte minden szellőtől óvták, most jó és rossz időben egyaránt nyitott ablaknal aludt. De a java még csak ezután következett. Ernő ugyanis egy szép napon azzal a kérés-sel állt elő, hogy az istállóban álló hat hámos lóhoz még két hátsó lovat is vegyen az apja. Berthold barátja meg akarta őt tanítani lovagolni is, hogy aztán együtt lovagolhasanak a Praterbe. Ernő elég okos volt e kérésel egyenesen atyjához fordulni és a lovak az istállóban voltak, mielőtt még a mama csak kifogást is tehetett volna. Ernő hamar megtanulta a lovaglást és már kétheti oktatás után, mely alatt a kert egy gyepes köröndje jelentékeny kárt szenvedett, a nevelő minden reggel öt órakor kilovagolt tanítványával a Praterbe.

És ez ugyan megtetszett Mariskának, hogy, anyja leirhatatlan rémületére, ő is lovaglóléczkéket akart venni.

De mulatozásai mellett Ernő pompásan haladt a tanulásban is, úgy, hogy a vizsgálatot, melyre Berthold vezetése alatt csak pár hétig készült, meglepő sikerrel tette le. Soha még olyan jó bizonyítványt nem hozott haza, mint a minővel most lépett a felső osztályba.

Berthold egészen tanítványának és tanulmányainak élt. A női azonban legkevésbé sem akadályozta, hogy azok vele behatóan ne foglalkozzanak.

Folytatja.

A szerkesztésért felelős Voith György.

UJ DEBRECZEN

Január 1-én

uj előfizetési időszak nyílik. Felkérjük hazafias olvasóközönségünket, hogy ez alkalomból terjesz-szék ismerőseik körében az „Uj Debreczen“-t. Szerezzenek minél több uj előfizetőt, hogy annál szélesebb körben terjeszthes-sük a nemzeti és demokratikus eszméket. Aki az „Uj Debreczen“-re tíz előfizetőt gyűjt egész évre, annak állandóan ingyen küldjük lapunkat.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMEN

épületfa, deszka és cserépkereskedése

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzék be.

Alapított 1901-ben.

Horovitz Zsigmond

két szedőgép és villamos erőre berendezett

könyv- és műnyomdája

DEBRECZEN, Darabos-u. 7.

Telefon 412.

Telefon 412.

„UJ DEBRECZEN“

politikai napilap kiadáhivatala.

Telefon interurban 412.

Képez a
legrövidebb idő
alatt, és legju-
tányosabb ár-
ban mindenféle
nyomtatványt.

NEVJEGYEK,
Eljegyzési,
Esketési és Bál
meghívók
elismert leg-
jutányosabb
árban.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzött SZÉKREKEDES, májbántalom, VÉRTOJÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós borszesz nevezetesen, mint a fájdalom-ésillapító bedörzsöléshez: köszvény, esz és a megfázás egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legtímesebb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökekes gondozásért és ápolásáért úgy györmek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. A raktárakban essék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Krettsögizott fiatal ember délutáni foglalkozást keres lehetőleg ügyvédi irodában. Ajánlatokat „500” jellegre a kiadóba.

OLCSÓ és jó órák ékszerek legolcsóbban szerzhetők be Gasparik Adám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközöltenek.

Diszes kirakatállvány teljes felszereléssel eladó. Megtekinthető Falk kefégyár városi üzletében Széchenyi-utca 1.

Egy tisztességes szorgalmas magányos nő felvétetik tanyára baromfi tenyésztésre. Cim a kiadóban

Béres család os kinek fia kondás is lehetne felvétetik Tizenháromváros-utca 28.

15-20 darab marhát teletetésre átvannék Hegedűs György Elep, tanyaszám 110.

Legolcsóbb és legjobb hatású **Hashajtó**

NEUSTEIN FÜLÖP CUKROZOTT LABDACSAI

(Neustein Erzsébet-píulái)

feülmulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkatrészről, a legjobb sikerrel használják a altestbántalmainál, könnyű székletet szerezni egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzése, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér. egy tekercs 8 dobozzal tehát 120 pillulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás! Utánzattól óvakodjunk

„Neustein Fülöp hashajtó píulái” tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szeut Lipót védjegy a Fihilip Neustein gyógyszerész aláírásával fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kel lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerháza,

32. Lipóthoz Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Kubek Sándor Mihailovits J., Muraközy László, Arany J. gyógyszerészeknél

25000 óra

1 drb kor. 2-50.

Legujabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan jár, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jóállással csak kor. 2-50, 2 óra kor. 4-80, 5 óra kor. 11-30 Egy legujabb fazonu párizsi aranyozott láncz 50 fillér, — láncz kor. 1-25.

Kockázat kizárva. Nem tetszőert a pénz vissza.

Utánvét mellett szállit az óra áruháza:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ansztria) Dietelsgasse 57-882.

MAGYAR-HORVAT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragus) Ca teiuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venzia: hetenként 3-6 gyors-hajó-összeköttetés.

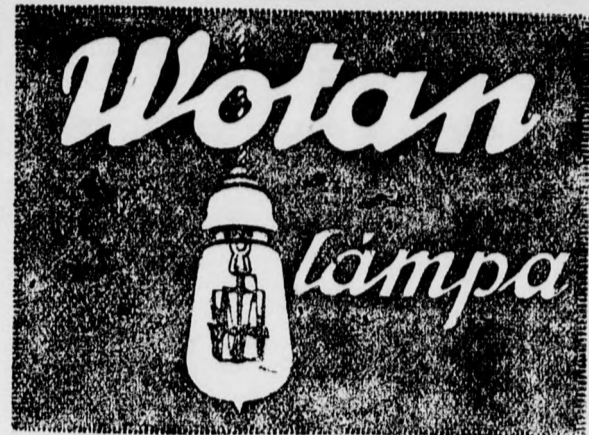
Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajó-összeköttetés

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzösköz közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapesti felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, Ugyazint Venziaiban és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi menetjegyi iroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.)** és annak összes magyarországi fiókirodái

„Hozott drótezállal,

kb. 75% áram megtakarítás

Törhetetlen!

Magyar

Siemens - Schuckert - Művek

Budapest, VI. Teréz-körút 36

Kapható:

Molnár Testvérek-nél.

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kónos hővízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapporogatások, uszodák, kón hölgyek és urak részére. Török-, kón- és márványfürdők; hőleg-, szénsavas- és villamos vizfürdők. — A fürdők kitűnő eredményre hozná atnak főleg csuszabántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kura a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelési tanyos árak. — Gyógy- és zenedi nines. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Egy okos fej

elsajátítja azon vlvmanyokat, melyekkel a tápszerekémia a házasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2 f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utótedelt nyut.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizálására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

